

Társadalomismeret tantárgyi követelmények

1/9. évfolyam, szakközépiskola

A tanulók munkájának és előmenetelének értékelése folyamatos. A tantárgyból félévente legalább 3 érdemjeggyel kell rendelkezni ahhoz, hogy félévkor és a tanév végén osztályozható legyen a diák.

A tanulóknak rendelkezniük kell tankönyvvel (Szakiskolai közismereti tankönyv 9. évfolyam, 2016, R.sz.: FI-511010902, forrás: <https://player.nkp.hu/play/160917/false/undefined>), munkafüzettel (Kerberné Varga Anna: Történelem – társadalomismeret 9. munkafüzet a Szakiskolai közismereti tankönyvhöz, 2016, R.sz.: FI-511010907, forrás: <https://player.nkp.hu/play/128602/false/undefined>) és a tanórán a tantárgyhoz kapcsolódóan elhangzottak jegyzeteléséhez felhasználható füzettel. Ezek és a házi feladat teljes hiánya Elégtelen (1) érdemjegyet vonhat maga után. A füzetben leírtak minden tanuló esetében legalább havonta egyszer értékelésre kerülhetnek, akár csak az órai munka.

Az értékelés az elektronikus naplóban (KRÉTA Iskolai Alaprendszer) minden esetben rögzítésre kerül az alábbi módok szerint:

- Írásbeli témazáró dolgozat
- Írásbeli röpdolgozat
- Szóbeli felelet
- Beszámoló
- Gyakorlati feladat
- Házi feladat
- Házi dolgozat
- Projektmunka
- Órai munka
- Másik intézményből hozott értékelés
- Írásbeli felelet

A különböző témakörök feldolgozásának végén a tanulók írásbeli témazáró dolgozatban tesznek tanúbizonyságot az elsajátított ismeretekről. Az írásbeli témazáró dolgozatot minden esetben az aktuális tananyag összefoglalása előzi meg, amely után a tanulóknak legalább egy

hét áll rendelkezésükre a felkészüléshez. Az írásbeli témazáró dolgozat tanár általi kijavítása és az értékelt dolgozatok kiosztása a megírást követő két héten belül megtörténik. Írásbeli röpdolgozatra, írásbeli feleletre és szóbeli feleletre bármelyik tanórán sor kerülhet. Házi dolgozatot bármelyik tanuló vállalhat az aktuális tananyaghoz kapcsolódóan.

Az írásbeli témazáró dolgozatok értékelései az alábbi százalékos ponthatárok alapján történnek:

1. Az első témazáró dolgozat:

- 86-100% Jeles (5)
- 71-85% Jó (4)
- 56-70% Közepes (3)
- 41-55% Elégséges (2)
- 0-40% Elégtelen (1)

2. Minden további témazáró dolgozat:

- 88-100% Jeles (5)
- 75-87% Jó (4)
- 65-74% Közepes (3)
- 50-64% Elégséges (2)
- 0-49% Elégtelen (1)

A tanév során a tanulók ún. történelmi gondolkodásának elmélyítésére és kisértésítésére kerül sor. A tanulás, az iskola, a tudás értékeinek, hasznának felismertetésére, a társadalom, a közösségek és az egyén kapcsolatának vizsgálatára. A szóbeli és írásbeli kifejezőkészség, az önálló véleményalkotás, a kritikai gondolkodás vagy a térbeli tájékozódás bővítésére, fejlesztésére. Ezek a tartalmak olyan tevékenységeken keresztül valósulhatnak meg, amelyek mind az egyének, mind az osztályközösségek számára fejlesztést tesznek lehetővé.

Fejlesztési feladatok minden tematikai egységre vonatkozóan:

- **Ismeretszerzés, tanulás:** A forrásokban és - feldolgozásokban található információk gyűjtése. A történelem tárgyi emlékeinek felismerése, értelmezése élőszóban vagy írásban. A filmek, filmhíradók értelmezése. Történelmi esemény, intézmény, szervezet megismerése források alapján. Tájékozódás kézikönyvekben, az ismeretterjesztő folyóiratokban és az Internet valamely magyar nyelvű keresőprogramjában.
- **Kritikai gondolkodás:** Különböző típusú, felfogású, álláspontú források és forrásrészletek elemzése, összehasonlítása, értelmezése, feldolgozása. A források kritikus értelmezése tanári rávezetéssel. A média forrásértékének, jellegének ismerete. Kiemelkedő történelmi személyiségek döntéseinek, szerepének értékelése.
- **Kommunikáció:** A történelmi szakkifejezések helyes használata. A történelmi fogalmak magyarázata. Egy téma bemutatása többféle módszer és eszköz (élőszó, térkép, kép, filmrészlet, tárgyak stb.) ötvöztetésével. Saját vélemény megfogalmazása, kifejtése különféle érvelési technikák szóbeli és írásbeli alkalmazásával. Meghatározott terjedelmű előadás készítése történelmi témákról, segédeszközök felhasználásával. Jártasság a feladatlapok kitöltésében.
- **Tájékozódás időben és térben:** Az időben való jártasság bemutatása élőbeszédben, írásban és a térképen. Különböző események közötti kapcsolat felismerése. Időrendi táblázatok és térképek összehasonlítása, rajzok és térképek készítése. Az egyetemes és a magyar kronológiák használata. Történelmi jelenségek természeti feltételeinek megállapítása. Történelmi helyek azonosítása mai térképeken.

A 9. évfolyamon a társadalomismeret tantárgyi célja az, hogy a tanulók képesek legyenek:

- Az európai és a magyar történelem és társadalom alapvető folyamatainak megértésére
- Felismerni, hogy a magyar nemzet történelme sokféle egyéb nemzetiség és etnikum (pl. német, zsidó és cigány/roma etnikum) együttműködésének az eredménye is
- Az egyén szerepének értékelésére, a szűkebb és tágabb közösséghez tartozás felelősségének elfogadására
- A társadalmi normák erkölcsi értékének, gyakorlati hasznának felismerésére, betartására
- Értékelni a tudást, megbecsülni iskolát, az osztályközösséget, osztálytársaikat, valamint kihasználni a szakiskola által biztosított tanulási lehetőségeket

A tanulóknak a tanév során az alábbi, a 9. évfolyamos szakiskolai közismereti tankönyvben szereplő témakörökből kell számot adniuk:

1. Európa a világban, Magyarország Európában

- Lakóhely és környezet
- Magyarország és Európa (topográfia)

2. Múlt és jelen képekben és szövegekben I. Európa bölcsői

- Az európai civilizáció gyökerei
- Az ókori Hellász
- A sport és az olimpia eszméi
- Az ókori Róma

3. Múlt és jelen képekben és szövegekben II. A középkor századai

- A népvándorlás kora és a kora középkor
- A pápaság és a nyugat-európai államok
- Bizánc
- Az iszlám kialakulása
- A honfoglaló magyarok
- A magyar államalapítás
- Az Árpádok Magyarországa
- A lovagok világa Európában, a keresztes hadjáratok
- A középkori magyar királyság virágkora és a késő középkori magyar állam

4. Múlt és jelen képekben és szövegekben III. Az újkor hajnala

- A nagy földrajzi felfedezések
- A reformáció
- Államformák a kora újkori Európában
- Magyarország a 16. században
- Magyarország a Habsburgok és a törökök szorításában
- A Rákóczi-szabadságharc, Magyarország a 18. században

5. Múlt és jelen képekben és szövegekben IV. A modern világ születése

- Az ipari forradalom
- A felvilágosodás és a francia forradalom
- A reformkor Magyarországon
- Forradalom és szabadságharc (1848-1849)

- A kiegyezés
- A dualizmus kora

6. Múlt és jelen képekben és szövegekben V. A szélsőségek évtizedei

- Az első világháború következményei
- Diktatúrák létrejötte Európában
- A nemzeti szocialista Németország
- Magyarország a két világháború között
- A második világháború

7. Múlt és jelen képekben és szövegekben VI. A megosztott világ

- A második világháború következményei, a hidegháború
- Magyarország 1945 után
- Az 1956-os forradalom és szabadságharc
- A Kádár-rendszer
- A Szovjetunió felbomlása, rendszerváltás Magyarországon
- Magyarország szomszédjai és Európa

8. Múlt és jelen képekben és szövegekben VII. A magyar társadalom a rendszerváltás után

- A mai magyar társadalom
- Magyarországi kisebbségek
- A határon túli magyarság
- A nemzeti önazonosság kifejezése - a hungarikumok

9. Múlt és jelen képekben és szövegekben VIII. A tanuló társadalom

- Híres magyar tudósok
- Híres magyar sportolók
- Mióta járunk iskolába?
- Az iskoláról és tanulásról
- "Élethosszig tartó tanulás"
- A munkaerő piac működése